

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Vuosia 2027–2030 koskeva julkisen talouden suunnitelma (VNS 3/2026 vp)

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030, VNS 3/2026 vp

Kiitos mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahataso on kehyskauden alussa 2,62 mrd. euroa ja kehyskauden lopussa 2,52 mrd. euroa. Kuten vuosi sitten, maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahasta noin 7 prosenttia käytetään luonnonvaratalouteen ja Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen.

Vuonna 2028 alkaa EU:n rahoituskausi 2028—2034, jota koskevasta kansallisesta ja EU-rahoituksesta päätetään myöhemmin. Suomen metsäkeskus pitää tärkeänä, että uuden rahoituskauden kansallisessa suunnitelmassa näkyy ja on huomioitu metsätalouden ja metsän merkittävä rooli kansantaloudessamme ja yhteiskunnassamme.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on parhaillaan käynnissä useita metsätalouden tukijärjestelmään ja metsälakiin liittyviä muutoshankkeita. Tukijärjestelmien ja säädösten on oltava selkeitä ja helposti ymmärrettäviä, jotta niitä on helppo noudattaa ja hallinnoida. Tukijärjestelmien vaihtumisen nivelkohdissa pitää pyrkiä jatkuvuuteen, sillä muuttuvat tukijärjestelmät vaikeuttavat metsänhoidon suunnitelmallisuutta, etenkin kun metsän kasvatuksen aikajänne on pitkä. Säädöksiä valmisteltaessa on aina huomioitava myös niiden toimeenpanon vaatima hallinnollinen resurssi.

Metsätalouden puuntuotannon tukivaroja on pienennetty kolmen vuoden aikana yli kymmenen miljoonaa euroa; kemera-järjestelmän määräraha vuonna 2023 oli 47,5 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 metka-järjestelmän määräraha on noin 36 miljoonaa euroa. Tukivarojen loppuminen ja myöntämisen siirtyminen seuraavalle vuodelle aiheuttaa jatkuvaa raskautta tukien hallinnointiin ja epäselvyyksiä asiakkaille. Tukivarojen olisi hyvä vastata asiakkaiden tukien käyttöhalua.

Vapaaehtoisuuteen perustuvilla METSO- ja Helmi-ohjelmilla on laaja hyväksyntä maanomistajien keskuudessa, sillä suojelun vapaaehtoisuus vahvistaa laajalti toimenpiteiden hyväksyttävyyttä ja suojelun sosiaalista kestävyyttä.

Metso- ja Helmi-ohjelmien jatko pitää turvata. Metsätalouden luonnonhoidon tukijärjestelmässä on yksityisen sektorin roolia kasvatettu. Julkisen sektorin roolin muuna kuin tiedon tuottajana pitää edelleen keventyä. Luonnonhoidon tukimuotojen byrokratiaa on syytä karsia ja kannustavuutta lisätä.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Toimiva yksityistieverkko on perusta metsätalouden ja muiden maaseudun elinkeinojen kannattavuudelle. Yksityistieverkon toimivuus on myös turvallisuus- ja huoltovarmuustekijä.

Yksityisteiden tukipolitiikan pitää olla pitkäjänteistä ja tukien määrän riittävä. Tukien pitäisi vuositasona olla noin 30 miljoonaa euroa, jotta korjausvelka ei kasvaisi. Yksityisteiden korjausvelka on merkittävä, noin 1,3 miljardia euroa.

Metsäkeskus myöntää tukia metsäteille ja elinvoimakas yksityisteille. Tuet ja niiden myöntö voitaisiin keskittää ja purkaa päällekkäiset roolit. Tukien ja tietiedon hallinnoinnista voisi vastata yksi taho, mikä olisi selkeämpää asiakkaillekin. Metsäteiden perusparannukseen pitää kuitenkin kiintiöidä riittävästi varoja.

Valtionhallinnon ja muun julkisen sektorin toiminnan tehostaminen

Kehyskaudella jatketaan hallitusohjelman mukaisesti valmisteltujen hallinnonalojen tuottavuusohjelmien toimeenpanoa. Selonteko mainitsee keskeisiksi elementeiksi rakenteelliset toimet, tulojen lisäämisen, digitalisaation hyödyntämisen, toimitilojen käytön tehostamisen sekä tehtävien uudelleenjärjestelyt.

Suomen metsäkeskus on rakentanut yhdessä elinkeinoelämän kanssa kattavan metsä- ja luontotietokosysteemin, joka on luonut pohjan koko toimialan toimintojen laajalle digitalisaatiolle. Metsäkeskus on sähköistänyt ja automatisoinut pääosin omat lainvalvontaprosessinsa ja kannustaa tehostamaan myös hallinnonalojen yli ulottuvia prosesseja, jotka usein jäävät ministeriökohtaisessa tulosohtauksessa katveeseen.

Tavoitteenamme on hyödyntää hallinnon ja valvonnan tekoäly-yhteensopivuuden mahdollisuudet ja kehittää älykkäitä menetelmiä entistä laadukkaamman metsä- ja luontotiedon tuottamiseksi.

Kuten selonteossa todetaan, siirtymällä ensisijaisesti digitaaliseen asiointiin sekä mahdollistamalla automaattiset viranomaispäätökset saavutetaan säästöjä sekä prosessien tehostumista.

Tuottavuushyötyjä voidaan saada myös selkeyttämällä metsäalan julkisten organisaatioiden työnjakoa ja rooleja. Roolien selkeyttäminen auttaa vähentämään päällekkäisyyksiä ja tuo säästöjä. Selkeät roolit auttavat myös asiakkaita. Suomessa tarvitaan jatkossakin organisaatio, joka keskittyy kestävä metsätalouden varmistamiseen lähellä metsänomistajia ja metsäammattilaisia.

Ari Eini
johtaja

Jakelu Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Tuire Taina
Valiokuntakanslian sihteeri Marjo-Riitta Seppälä

Tiedoksi Suomen metsäkeskuksen johtokunta
Kansliapäällikkö Pekka Pesonen, maa- ja metsätalousministeriö
Ylijohtaja Jonas Liimatta, maa- ja metsätalousministeriö
Metsäneuvos Erno Järvinen, maa- ja metsätalousministeriö
Metsäneuvos Niina Riissanen, maa- ja metsätalousministeriö
Biotalousneuvos Anne Vehviläinen, maa- ja metsätalousministeriö

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende